

Het land van duizend meren heeft ook melkveehouders en koeien. En zelfs een Nederlandse emigrante: Wilma melkt met haar man 100 ayrshirekoeien, maar de holsteins rukken op.

Familie Harmoinen: 'In de zomer groeit het gras dag en nacht'

Een slingerende grindweg, links en rechts bomen en aan het einde het melkveebedrijf van Wilma en Unto Harmoinen. Ingeklemd tussen twee meren melkt het echtpaar honderd melkkoeien. 'In Finland is het net of je in twee landen woont', relativeert Unto het prachtige zomerse weer waarbij het 's nachts amper donker wordt. 'Vanaf november tot en met mei ligt er hier sneeuw, veel sneeuw, zeven maanden lang.' Zijn vrouw Wilma is Nederlandse. 22 jaar geleden ontmoette ze haar man op de Dam in Amsterdam. 'Het was heel moeilijk om de beslissing te nemen om voor een leven in Finland te kiezen, hoewel het liefde op het eerste gezicht was.'

De uit Ede afkomstige Wilma (42) koos voor een toekomst als boerin 3500 kilometer verderop in Finland. 'Ik kende koeien alleen vanuit de trein.'

Eén van 17.000

De liefde overwon en inmiddels is Wilma, na een behoorlijke cultuurschok, helemaal gesetteld in Finland. Om precies te zijn in Kiuruvesi, in het midden van het land met de duizend meren, zo'n zes uur rijden ten noorden van de hoofdstad Helsinki. Wilma en Unto hebben vijf zonen met duidelijk Nederlandse 'roots': Bartje (15), Robert (13), Hubert (12), Wilbert (7) en Ruben (5).

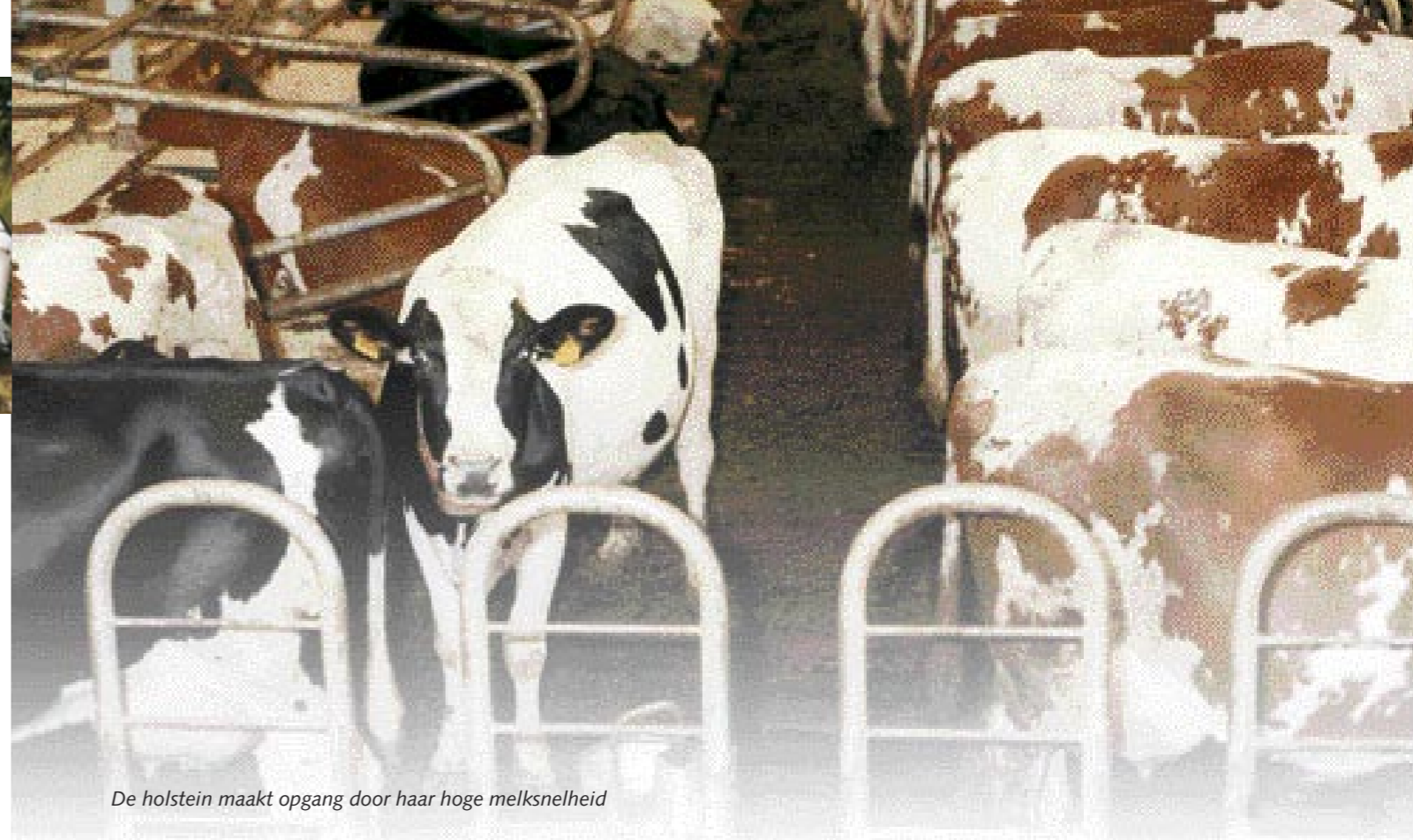
Het paar woont in hét melkveegebied en is een van de 17.000 melkveehouders die Finland kent. Maar met honderd melkkoeien vormen ze geen gemiddeld bedrijf,

geeft Unto meteen aan. 'Dat gemiddelde ligt rond de 20 koeien en 140.000 kg melk', rekent Unto voor, terwijl hij de rolverdeling schetst op de Finse bedrijven. Mannen werken over het algemeen in het bos en doen het trekkerwerk, terwijl de vrouwen het werk bij de koeien voor hun rekening nemen. Dat wil zeggen: melken, voeren en de algehele veeverzorging. In dat opzicht is het echtpaar weer wel representatief.

Wilma is 's morgens al vroeg in de stal te vinden. Sinds de komst van de twee Lely-melkrobots is het werk voor haar een stuk gemakkelijker geworden. 'We hebben veel aanloopproblemen gehad, maar nu werkt de robot goed', geeft ze aan. 'Je moet tijd nemen om een relatie met zo'n machine te krijgen', voegt Unto toe, die in Nederland op verschillende bedrijven is gaan kijken. 'Je moet de robot vertrouwen als een mens en meer afstand nemen.'

In Finland zijn zo'n 250 robotsystemen actief. Het aantal loopt nog steeds op omdat 80 procent van de nieuwgebouwde

stallen een automatisch melksysteem krijgt. Vaak kiest men voor DeLaval. Unto en Wilma kozen voor de hoge capaciteit van de Lely. 'We houden tien meer koeien om de hele financiering te betalen.' De beloofde 2000 kilo melk per dag haalt het echtpaar nog niet. 'Dat vraagt om selectie en fokkerij. De ayrshirekoeien zaten in het begin van het robotmelken op een gemiddelde melksnelheid van 1,4 liter per minuut. Dat is nu 2,1, terwijl we er in de

De holstein maakt opgang door haar hoge melksnelheid

Koeien is vrouwenwerk

Uitbreiding melkveestapel en twee robot geven Finse veehouders meer vrije tijd

ke. De stal kent een laag plafond en openingen voor frisse lucht zijn er amper. Ventilatoren verversen de lucht en midden boven de voergang hangt een condensator om het water uit de opgewarmde koude lucht in de winter op te vangen. 'De temperatuur kan hier dalen tot -30 graden en 's zomers oplopen tot +30 graden', vertelt Wilma.

24 vakantiedagen per jaar

De overheid in Finland heeft goede sociale voorzieningen voor ondernemers. Het ouderschapsverlof bedraagt tien maanden. Een plaatsvervanger wordt volledig door de overheid betaald. Dat geldt ook voor vakantiedagen. Een ondernemer krijgt 24 vakantiedagen per jaar. De vervanger mag echter niet alleen gelaten worden op het bedrijf. Voor deze voorzieningen betaalt men jaarlijks een premie van ongeveer 5000 euro, maar daar zit ook een behoorlijk pensioen bij ingerekend. Daarnaast krijgen ouders honderd dagen hulp per jaar totdat het kind drie jaar oud is. Ze betalen daarvoor 5 euro per uur.

Van de 220 hectare grond die ze in eigendom hebben (waarvan 120 hectare bos) blijft er zo'n 65 hectare over om te maaien. Dat gebeurt twee keer per jaar. De eerste keer rond de langste dag, 21 juni. 'Dan groeit het gras dag en nacht', vertelt Unto over de dagen dat het 's nachts niet donker wordt. 'Iedereen wil dan maaien en inkuilen, daarom hebben wij een eigen opraapwagen zodat we het zelf kunnen doen.' Naast het kuilvoer krijgen de dieren krachtvoer bijgevoerd tot maximaal 14 kilo. 'Het aankopen van krachtvoer wordt weinig gedaan', licht Unto toe. 'Het is hier heel gebruikelijk graan met een mineralenmengsel en extra eiwit bij voeren.'

De kosten voor een kilo krachtvoer bedragen 25 cent per kilo. Daartegenover staat echter ook een melkprijs van 38 cent in-

clusief een toeslag van 5 cent die de Finse veehouders in deze regio krijgen vanwege de 'lastige veehouderijomstandigheden'. Unto en Wilma hebben hun strategie voor de toekomst al uitgestippeld. Ze blijven groeien tot hun robots maximaal gevuld zijn. Aankoop van grond is niet nodig want het bedrijf mag doorgroeien naar maximaal 12.000 kilo melk per hectare. De grondprijs ligt op 5000 euro per hectare, terwijl de kosten voor de aanschaf van quatum 50 eurocent per kilo melk bedragen. Als ze het bedrijf hebben vergroot, is er ruimte voor een medewerker. Unto kan zich dan meer gaan richten op het werk in het bos, terwijl Wilma weer tijd gaat maken voor haar eigen ontwikkeling. 'Ik start een opleiding als natuurgids', klinkt het enthousiast. 'Ik heb me jaren ten dienste gesteld van bedrijf en gezin, nu wil ik ook wat voor mezelf ondernemen.'

Alice Booij

